

ICC INCOTERMS 2010

Abdurrahman ÖZALP
ICC Türkiye Milli Komite Üyesi
TEB Dış Ticaret Merkezleri Danışmanı

Özet

Bu makalede incoterms 2010 kurallarının temel yapısı, görevi, önemi, yenilikleri ve ICC' nin çalışmaları hakkında bilgiler verilmiştir. Incoterms 2010'un her bir kuralı tarafların yükümlülükleri bakımından incelenmiş ve özet olarak verilmiştir.

Abstract

In this article information are given about the basic structure of rules of Incoterms 2010, the function, its importance, innovations and the ICC's works thereon. Each rule of the Incoterms 2010 was examined to the extent of the parties' obligations and a summary is provided *ad hoc*.

Anahtar Kelimeler

Incoterms 2010, EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP, DDP, FAS, FOB, CFR, CIF

Key Words

Incoterms 2010, EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP, DDP, FAS, FOB, CFR, CIF

I. Genel Olarak ICC Tarafından INCOTERMS'e İlişkin Olarak Yapılan Çalışmalar

Ticari hayatı, başlangıçta basit ve yazılı olmayan kurallar yönetiyordu ve bu sebeple sözleşmeler de çok basit ve çoğu zaman yazılı değildi. Günümüzde ise dış ticaret eskiden olduğundan çok daha karmaşık yapıdadır ve çeşitlilik arz etmektedir. Üstelik teknolojik gelişmeler baş döndürücüdür. Bu durum doğal olarak ticari sözleşmelerin de daha kapsamlı ve ihtiyaca uygun olarak düzenlenmesini gerektirmektedir. Dünya ticaretini kolaylaştırmayı kendisine görev kabul eden ICC (International Chamber of Commerce) bu amaçla bir dizi kurallar oluşturmaktadır. Örneğin, UCP, ISP, URC, URDG bunlardan bazılarıdır. Bu kuralların en popüler ve başarılı olanlarında biri yıllardır uygulamada yaygın olarak kullanılan Incoterms (International Commercial Terms)'dir. ICC tarafından hazırlanan Incoterms broşüründeki başarıyı devam ettirmek ve ticaret dünyasının ihtiyaçlarına cevap verebilmek için broşür zaman zaman revizyona tabi tutulmakta ve yenilenmektedir. Bu revizyolar sırasında teknolojik ve ticari değişimler de dikkate alınmaktadır.

Incoterms'in amacı malın teslimi ile ilgili olarak dış ticaret alanında en yaygın kullanılan terimlerin yorumunu yapmak, bunun için bir takım uluslararası kurallar oluşturmak ve böylece bu tür terimlerin dış ticaret faaliyeti içerisinde yer alan tarafların farklı yorumlamalarının önüne geçmektir. Eğer yeknesak bir biçimde bir araya getirilen Incoterms kuralları olmasaydı farklı yasa ve düzenlemeler nedeni ile farklı ülkelerde bulunan tarafların terimleri aynı şekilde yorumlamaları her zaman mümkün olmayabilirdi. Dış ticaret faaliyeti içerisinde yer alan tarafların ticari terimleri farklı yorumlamaları yanlış anlamalara, ihtilaflara, işin yargı mercilerine intikaline ve aynı nedenle tarafların para ve zaman kaybına uğramasını kaçınılmaz hale getirebilirdi. Bu bakımdan Incotems'in ticaret dünyasına çok ciddi katkı sağladığı söylenebilir.

Bu ihtiyacı tespit eden ICC, ilk kez 1936 yılında ticari terimlerin yorumu için bir dizi uluslararası kural yayınlamıştır. İlk defa yayınlanan bu kurallar "Incoterms 1936" adını

taşıyordu. Bu kurallar daha sonra ticaret alanındaki gelişmeler ve ortaya çıkan ihtiyaçlar üzerine 1953, 1967, 1976, 1980, 1990, 2000 yıllarında ve en son 2010' da revize edilmiştir. Her bir revizyonda durum ve ihtiyaca göre bazı kural ve terimler eklenirken bazı terim ve kurallar çıkarılmıştır. Örneğin, 1980 tarihli ICC broşüründe yer alan FOR (Free on Rail), FOT (Free on Truck) ve FOA (Free on Airport), 1990 revizyonu ile teslim şekilleri arasından çıkarılmıştır. Çünkü bunların FCA (Free Carrier) teslim şekline dahil oldukları kabul edilmiştir. Benzer şekilde 2010 revizyonunda DAF, DES, DDU yerine DAP (Deliver at a Place) ve DEQ (Delivered Ex Quay) yerine DAT (Deliver at a Terminal) gelmiştir.

Incoterms' in çok başarılı ve yaygın kullanılması bazı yanlış anlama ve kullanımları da beraberinde getirmiştir. Özellikle taşıma sözleşmelerine uygulanabilecekleri ve ödeme dahil tam bir sözleşme sunabilecekleri yani bir sözleşmede bulunması gereken tüm yükümlülükleri kapsayacağı sanılmaktadır ki bu doğru bir yorum değildir. Bu gibi yanlış anlama ve kullanımları ortadan kaldırmak için yeni Incoterms in giriş bölümünde detaylı açıklamalar ve her bir kuraldan önce rehber açıklama notları vardır. 2010 revizyonun giriş bölümünde Incoterms şu şekilde tanımlanmıştır: *“Incoterms kuralları, tacirler arasındaki mal satım sözleşmelerinin iş dünyasındaki uygulamasını yansıtan üç harfli ticari terimleri açıklar. Incoterms kuralları, temel olarak malların satıcı tarafından alıcıya tesliminde taraflara düşen görevleri, masrafları ve hasarı düzenler”*.

Bu tanımlamadan da görülebileceği gibi kurallar sadece *malların satıcı tarafından alıcıya tesliminde taraflara düşen görevleri, masrafları ve hasarı düzenlemektedir*. Giriş ve rehber açıklama notlarında yer alan bilgiler EXW, FCA, FOB gibi kuralların parçası olmayıp kuralların doğru kullanılması için bilgilendirme ve yol gösterme amaçlıdır.

TTK'da, CIF ve FOB teslim şekilleri 1138-1149. maddeler arasında düzenlenmiştir. Belirtmek gerekir ki, TTK'da, bu iki teslim şekli dışında diğer teslim şekillerine yer verilmemiştir¹. Deniz yoluyla taşınacak malların satımına ilişkin sözleşmelerde en fazla kullanılan teslim şekilleri FOB ve CIF'tir. 1.7.2012 tarihinde yürürlüğe girecek olan 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda² teslim şekillerine ilişkin hükümler bulunmamaktadır. Ancak 6102 sayılı TTK yürürlüğe girdikten sonra da ICC Incoterms'ın, taraflar arasındaki sözleşmenin hükmü olarak uygulanmasına engel bir durum yoktur.

Incoterms 2010 kuralları kullanılırken bazı hususlara dikkat edilmesi gerekir. Bu hususlar şunlardır:

İhtiyaca uygun Incoterm'i seçmek gerekir. Örneğin, kara taşımacılığı olan bir işlem için FOB kuralını seçmemek gerekir, bunun yerine FCA kullanılabilir. Incoterm'i seçerken malların niteliğine, taşıma şekline ve varsa diğer hususlara dikkat etmek gerekir. Incoterms her birini açıklayan ve uygulanma şeklini gösteren ICC “Rehber Açıklamalar” notlarından da faydalanmak gerekir. Rehber Açıklamalar'da, teslim şeklinin seçiminin yapılmasında yardımcı olacak bilgiler yer almaktadır.

Incoterms 2010 kurallarına satım sözleşmesinde ilgi kurmak gerekir. Satım sözleşmesinde Incoterm ile ilgi kurarken yani sözleşmede Incoterm'e yer verirken yılını (revizyon/versiyon) de belirtmek gerekir. Çünkü en son hazırlanan Incoterms daha önce yürürlükte bulunan

¹ Nuray EKŞİ, Milletlerarası Ticaret Hukuku, İstanbul 2010, s. 181.

² RG 14.2.2011/27846.

Incoterms'i ortadan kaldırmamaktadır. Taraflar arzu ettikleri taktirde daha önceki yıllarda ICC tarafından hazırlanan Incoterms kurallarını kullanabilirler. Örneğin, Incoterms 1990 ya da Incoterms 2000 kullanabilirler. Bu nedenle belirsizlik ve karışıklık olmaması için sözleşmede hangi yıldaki Incoterms düzenlemesinin esas alındığının da belirtilmesi gerekir. Sözleşmede aksine bir bilgi bulunmadığı sürece 1 Ocak 2011 tarihinden sonra imzalanan ve yılı belirtilmeden atıf yapılan Incoterms'e yer veren sözleşmelerin Incoterms 2010'na tabi olacağı kabul edilecektir. Örneğin, "FCA, Yıldız Posta Cad. No: 54 Gayrettepe-Istanbul, as per Incoterms 2010" şeklindeki bir kullanım doğru ve önerilen bir kullanım şeklidir.

Liman veya teslim yerini detaylı ve açık şekilde belirtmek gerekir. Liman veya teslim yeri ne kadar detaylı ve açık belirtilirse o ölçüde belirsizlik ve beklenmeyen durumlar azaltılmış olur. Örneğin, "FCA, Yıldız Posta Cad. No: 54 Gayrettepe-Istanbul, as per Incoterms 2010" şeklindeki bir kullanım detaylı ve açık bir şekilde belirtme olurken sadece "FCA İstanbul, as per Incoterms 2010" detaylı ve açık bir kullanım şekli değildir. C ile başlayan Incoterms kurallarında yani Taşıma Ödenmiş Olarak Teslim (CPT), Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak Teslim (CIP), Masraflar ve Navlun Ödenmiş Olarak Teslim (CFR) ve Masraflar, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Olarak Teslim (CIF) belirlenen yer taşıma ücretinin ödendiği varma yeri olurken diğer Incoterms kurallarında yani işyerinde Teslim (EXW), Taşıyıcıya Teslim (FCA), Terminalde Teslim (DAT), Belirlenen Yerde Teslim (DAP), Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim (DDP), Gemi Doğrultusunda Teslim (FAS), Gemide Teslim (FOB) terimlerinde belirlenen yer, teslimin gerçekleştiği ve hasarın satıcıdan alıcıya geçtiği yerdir.

Incoterms kurallarının kusursuz bir satım sözleşmesi olmadığını bilmek gerekir. Incoterms kuralları sadece satıcının malları alıcıya teslim ettiği sırada taraflarından hangisinin taşıma ve sigortadan ve her birinin hangi masraflardan sorumlu olacağını belirler. Bunun dışında mal bedelinin ödenmesi, ödeme şeklinin ne olacağı, mallara ilişkin mülkiyetin geçişi veya sözleşmeye aykırılığın sonuçlarını konusunda herhangi bir düzenleme getirmezler. Bu konuları açıkça sözleşmeye yazmak gerekir. Incoterms kuralları ve sözleşme şartlarının her zaman sözleşmeye uygulanacak ülke hukukunun emredici hükümleri gereğince geçersiz bırakılabileceğini dikkate almak gerekir.

II. INCOTERMS 2010'un Yenilikleri ve Temel Özellikleri

Kuralların sayısı 13' den 11'e indirilmiştir. DAF, DES, DEQ ve DDU kurallarının yerini iki yeni kural olan DAT ve DAP almıştır. Bu iki yeni kural her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu iki yeni kurala göre teslim, sözleşmede belirlenen varma yerinde gerçekleşir. DAT kuralına göre, teslim, malların taşıma aracından boşaltılarak alıcının tasarrufuna bırakılması ile gerçekleşir. DAT, kural olarak, Incoterms 2000'deki DEQ (Deliver at Quay) ile aynı özellikleri taşımaktadır. DAP'ta ise teslim, malların taşıma aracında alıcının tasarrufuna bırakılması ile gerçekleşir, yani bu kural da teslim Incoterms 2000'deki DAF, DES ve DDU terimlerinde olduğu gibi terimde malların boşaltılmaya hazır bir şekilde bırakılması ile gerçekleşir. DAT ve DAP terimlerinin sadece deniz taşımacılığı ile bağlantılı gözüken DES ve DEQ'in yerine kullanılabilmesi başlangıçta bir eksiklik gibi göze çarpsa bile DAT teriminde belirlenecek terminal bir limanın içerisindeki bir alan olabilir ve böylece DAT, değişiklikten önce DEQ teriminin kullanıldığı durumlar için kullanılabilir. Aynı şekilde DAP teriminde yer alan taşıma aracı bir gemi ve varma yeri ise bir liman olabilir. Dolayısıyla, DAT değişiklikten önce DEQ ve DAP'ta değişiklikten önce DES teriminin kullanıldığı durumlar için güvenli biçimde kullanılabilir. Bu yeni kurallar da daha öncekiler gibi satıcının, malları, tüm masrafları (ithalat için gerekli gümrük işlemleri hariç) ve malların

belirlenen varna yerine kadar taşınmasından doğan hasar riskini üstlenerek malların teslim edilmesini sağlayan kurallardır.

Incoterms 2010'da yer alan 11 adet teslim şekli, "tüm taşıma türlerini kapsayan" ve "sadece deniz taşımacılığını kapsayan" olmak üzere iki gruba ayrılmıştır:

Tüm Taşıma Türlerini kapsayan Kurallar

EXW	İşyerinde Teslim
FCA	Taşıyıcıya Teslim
CPT	Taşıma Ödenmiş Olarak Teslim
CIP	Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak Teslim
DAT	Terminalde Teslim
DAP	Belirlenen Yerde Teslim
DDP	Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim

Sadece Deniz ve İÇsu Taşımalarını Kapsayan Kurallar

FAS	Gemi Doğrultusunda Teslim
FOB	Gemide Teslim
CFR	Masraflar ve Navlun Ödenmiş Olarak Teslim
CIF	Masraflar, Sigorta ve Navlun Ödenmiş Olarak Teslim

İlk sınıfta yer alan EXW, FCA, CPT, CIP, DAT, DAP ve DDP içerisinde bir deniz taşıması olan ve olmayan tüm taşıma şekillerinde kullanılabilir. İkinci sınıfta yer alan FAS, FOB, CFR ve CIF kurallarında yükleme ve boşaltma yerleri bir deniz limanıdır. Bu kuralları deniz taşımacılığında kullanmak gerekir. FOB, CFR ve CIP kuralları için daha önceki Incoterms versiyonlarında teslim için kullanılan geminin küpeştesini aştığı nokta olarak belirten bütün ifadeler çıkartılarak bunun yerine malların "gemide" teslim edildiğine ilişkin ifadeler kullanılmıştır. Yani Incoterms 2010'da "geminin küpeştesi" deyimini terkedilerek yerine "gemide teslim" ifadesi kullanılmıştır.

Incoterms 2010' da belirtilen terimlerin yani EXW, FCA, FAS gibi Incoterms kurallarının iç ve dış milletlerarası satım sözleşmelerinde kullanılmaya uygun olduğu kabul edilmiştir. Daha önceleri geleneksel olarak malların ulusal sınırları aştığı milletlerarası satım sözleşmelerinde kullanıldığı kabul ediliyordu. Ancak Incoterms 2010 kuralları, ihracat/ithalat formalitelerinin yerine getirilmesi borcunun, sadece gereken hallerde (milletlerarası satımlarda) geçerli olacağını değişik yerlerde açıkça belirterek bu kuralların iç ve dış satım sözleşmelerinde kullanılabileceğini vurgulanmıştır. Bunun en önemli nedenlerinden biri Avrupa Birliği gibi dünyanın çeşitli bölgelerinde kurulan ticaret birliklerinin, değişik ülkeler arasındaki gümrük formalitelerini önemsiz hale getirmesi ve Amerika Birleşik Devletleri'nde yürürlükte kalkan

Ticaret Kanununda yer alan teslim kurallarının yerine Incoterms'in kullanılmasına ilişkin beliren iradedir.

Yeni incoterms'in önemli özelliklerinden biri her bir kuraldan önce yazılı ve şekilli olarak o kurallın kullanılmasına ilişkin açıklamalar yapması ve yol göstermesidir. "Rehber Açıklamalar" olarak her bir kuraldan önce yer alan notlar uygulamacılara, her bir kuralın hangi hallerde kullanılması gerektiği, hasarın hangi aşamada geçeceği, masrafların satıcı ile alıcı arasında nasıl paylaşılacağı gibi esaslı konuları açıklamaktadır. Rehber Açıklamalar, asıl incoterms kurallarının bir parçası değildirler, sadece en uygun incoterm'i tam ve etkin olarak kullanma konusunda yardımcı olmayı amaçlarlar. Incoterms 2010 Kurallar kitabının başlangıcında yer alan "Giriş" kısmının statüsü de aynıdır. "Giriş" bölümü, Incoterms 2010 kurallarının kullanımı ve yorumu hakkında genel bilgi verir, ancak anılan kuralların bir parçasını oluşturmaz.

Incoterms'in daha önceki versiyonunda varlığı kabul edilen elektronik belgelerin yanında bu defa Incoterms 2010 elektronik iletişim araçlarının, taraflar bu konuda anlaştığı veya genel kabul görmüş olduğu ölçüde kağıt iletişim belgeleri ile aynı etkiyi sağladığını belirtmiştir. Böylece elektronik iletişim gelişmesine kurallar açısından imkan tanımıştır.

Incoterms 2010, sigorta kapsamı bakımından detaylı bir içerik sağlamaktadır ve Enstitü Kargo Klozlarını dikkate almaktadır.

Sigorta yapma yükümlülüğünün satıcıda olduğu CIF ve CIP kurallarına göre, sigortanın, satıcı tarafından masrafları kendisine ait olmak üzere, asgari olarak Enstitü Kargo Kuralları (LMA/IUA)'nın C klozunda veya benzer klozlarda yer alan kapsamda bir yük sigortası temin etmesi gerekir. Sigorta sözleşmesi, bu alanda güvenilir sigortacılar veya bir sigorta şirketi ile yapılmalı ve alıcı veya mallara ilişkin sigortalanabilir bir menfaati olan diğer kişilerin doğrudan sigortacıya başvurabilmesine imkan tanınmalıdır. Satıcı, alıcı tarafından talep edilmesi halinde, masrafları alıcıya ait olmak üzere, yine satıcının talep ettiği tüm gerekli bilgilerin alıcı tarafından sağlanması koşuluyla ve eğer yapılması mümkün ise, Enstitü Kargo Kuralları (LMA/IUA)'nın A veya B klozları ya da benzer klozlar kapsamında ve/veya Enstitü Savaş Klozları ve/veya Enstitü Grev Klozları kapsamında ek bir sigorta temin etmesi gerekir. Sigorta kapsamı, asgari olarak, satış sözleşmesinde belirtilen bedelin % 10 (toplam % 110) fazlasıyla temin edilmeli ve satım sözleşmesinde yer alan para cinsinden kararlaştırılması gerekir. Sigorta, malların aynı kuralda belirtilen teslim noktasından asgari olarak yine aynı kuralda belirtilen varna yerine kadar taşınmasını kapsamalıdır. Satıcı, alıcıya sigorta poliçesini veya sigorta teminatına ilişkin diğer bir kanıt vermesi gerekir. Satıcı, alıcı tarafından talep edilmesi halinde, hasar ve masrafları (eğer var ise) alıcıya ait olmak üzere, alıcının ilave sigorta yaptırmak için gerek duyduğu bilgileri alıcıya sağlaması gerekir.

Incoterms 2010 güvenlikle ilgili gümrük işlemleri ve bu işlemler için gerekli bilgiler konusunda işlemlerinin yerine getirilebilmesi için gereken belgelerin alınması konusunda yardımda bulunma veya ilgili belgeleri kendisinin sağlaması yükümlülüklerini yükler.

Incoterms 2010 alıcı ve satıcının yükümlükleri altında bulunan A6 ve B6 başlıkları altında masrafları detaylı düzenleyerek "Terminal Elleçleme Masrafları"nın iki defa ödenmesinin önüne geçmiştir. Bilindiği üzere CPT, CIP, CFR, CIF, DAT, DAP ve DDP kurallarına göre satıcı malları varna yerine kadar taşımak için gerekli düzenlemeyi yapmakla yükümlüdür. Satıcı bu düzenlemeyi yaparken navlun bedelini toplam satış bedeline dahil ederek öder, yani

gerçekte bu ödemeyi alıcı adına yapmış olur. Hal böyle olduğu halde bazen taşıma belgesi üzerinde yer alan taşıma şartları malların elleçlenmesi, liman içinde veya konteyner terminalleri arasında taşınması masraflarını da kapsayabilir ve bu masraflar taşıyıcı veya terminal işletmecileri tarafından alıcıdan istenebilir. Bu gibi durumlarda -bir defa toplam satış bedeli içinde satıcıya ve bir defa da ayrı olarak taşımacı veya terminal işletmecisine olmak üzere- alıcı aynı bedeli iki defa ödemek zorunda kalabilir. İşte bu gibi durumlarda Incoterms 2010, A6 ve B6 başlıklarını detaylı düzenleyerek “Terminal Elleçleme Masrafları”nın iki defa ödenmesinin önüne geçmiştir. Aşağıda örnek olarak CPT kuralında yer alan A6 ve B6 Incoterms 2010’daki orijinal haliyle aşağıda verilmiştir:

A6 Masrafların Paylaşımı- Satıcı,

- a) B6 hükmü uyarınca alıcı tarafından ödeneceği öngörülenler dışında, malların A4’e uygun olarak teslim edildiği ana kadar mallara ilişkin bütün masrafları;
- b) Malların yüklenmesi ile taşıma sözleşmesi uyarınca malların varma yerinde boşaltılmasına ilişkin satıcıya ait olacağı kararlaştırılan masraflar da dahil olmak üzere navlun ve A3 a) dan kaynaklanan tüm diğer masrafları; ve
- c) Uygulandığı ölçüde, ihracat için gerekli gümrükleme işlemlerine ilişkin masrafları ve ihracat için ödenmesi gereken bütün resimleri, vergileri, ve diğer harçları ve taşıma sözleşmesi uyarınca malların herhangi bir ülkeden geçişine ilişkin olarak satıcıya ait olacağı kararlaştırılan masrafları ödemelidir.

B6 Masrafların Paylaşımı- Alıcı,

A3 a) hükmüne göre

- a) mallar A4’te öngörüldüğü şekilde teslim edildiği andan itibaren bu mallarla ilişkin, uygulandığı ölçüde A6 c)’de düzenlenen ihracat için gerekli gümrükleme işlemlerine ilişkin masrafları ve ihracat için ödenmesi gereken bütün resimleri, vergileri ve diğer harçlar dışındaki bütün masrafları;
- b) taşıma sözleşmesi uyarınca satıcının bu masrafları üstlenmesinin düzenlendiği haller dışında, malların belirlenen varma yerine ulaşana kadar taşındığı sırada oluşan tüm masrafları ve harçları;
- c) taşıma sözleşmesi uyarınca satıcının bu masrafları üstlenmesinin düzenlendiği haller dışında, boşaltma masraflarını;
- d) malların sözleşmeye konu olan mallar olduklarını belirtecek şekilde açıkça ferdileştirilmiş olmaları şartıyla, B7 uyarınca gerekli ihbarı yapmaması nedeniyle kararlaştırılan tarihten itibaren veya gönderi için kararlaştırılan sürenin sona erme tarihinden itibaren doğan bütün ek masrafları;
- e) uygulandığı ölçüde, ithalat için ödenmesi gereken bütün resimleri, vergileri, ve diğer harçları ve gümrük işlemlerine ilişkin masrafları ve taşıma sözleşmesi kapsamında olmaması kaydıyla, malların herhangi bir ülkeden geçişine ilişkin masrafları ödemelidir.

Incoterms 2010’da malların gönderilmesi yükümlülüğüne bir tercih olarak “gönderilmiş malların tedarik edilmesi” ifadesinin kullanılmasına da izin vermiştir. Bu ifade özellikle zincirleme satışların yer aldığı durumlarda rahatlık sağlayacaktır. Bu tür satışlarda üretimi yapılan malların satışında olduğu gibi yükleme yapılmayabilir, emtia satışı olarak adlandırılan bu tür satışlarda mal yoldayken bir kaç defa (zincirleme) satılabilir, ancak yeniden bir yükleme veya gönderme söz konusu değildir, çünkü mal ilk satıcı tarafından gönderilmiştir, zincirin ortasında bulunan satıcı tarafından mallar gönderilmek ancak tedarik edilebilir.

Incoterms 2010’un bazı kuralları ihtiyaca göre değiştirilebilir, ancak her bir değişikliğin etkilediği yerlerin sözleşmede düzenlenmesi gerekir, aksi halde o kısım boş ve belirsiz kalacağından dolayı tehlikeli durumlara neden olabilir.

III. INCOTERMS 2010’da Tarafların Yükümlülükleri

Incoterms 2010 Kurallarının taraflar bazında yükümlülükleri özetle aşağıdaki gibidir:

ExW (Ex Works) İşyerinde Teslim: ExW, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu incoterms kuralında satıcı malları, kendi bölgesinde veya isim olarak belirlenmiş bir yerde (örneğin işyerinde, fabrikada, depoda vb.) alıcının tasarrufuna bırakarak teslim eder. Satıcı yükleme ve gümrükleme işlerine karışmaz.

Alıcı, malların belirlenen teslim yerinde teslim alınmasından ve teslimata ilişkin masraf ve risklerden sorumludur. EXW, satıcı açısından en az yükümlülüğü temsil eder.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/lisans, izinler	:Alıcı
Yükleme	:Alıcı
Navlun	:Sözleşmeye göre
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı
Variş gümrük/lisans,izinler	:Alıcı

FCA (Free Carrier) Taşıyıcıya Teslim: FCA, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı malları, kendi işyerinde veya belirlenen başka bir yerde, alıcı tarafından sağlanan taşıyıcıya veya başka bir kişiye teslim eder. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Satıcı
Yükleme	:Alıcı ³
Navlun	:Alıcı
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

³ Belirlenen yer satıcının işyeri ise alıcının gönderdiği araca yüklemeyi satıcı yapar. Belirlenen yer herhangi bir yer ise satıcı malı o yere kadar getirir alıcının tasarrufuna bırakır (boşaltmadan). Alıcı teslim alır, yüklemeyi yapar. Teslim almamak veya geç teslim almadan alıcı sorumlu olur.

CPT (Carriage Paid to) Taşıma Ödenmiş Olarak Teslim: CPT, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı kendi seçtiği bir taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapar ve malları teslim eder. Satıcı taşıma masraflarını öder ve satıcı teslim yükümlülüğünü mallar varma yerine ulaştığında değil, malları taşıyıcıya teslim ettiğinde yerine getirmiş olur. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Satıcı
Yükleme	:Satıcı
Navlun	:Satıcı (1) ⁴
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı (2) ⁵
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

CIP (Carriage & Insurance paid to) Taşıma ve Sigorta Ödenmiş Olarak Teslim: CIP, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı kendi seçtiği bir taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapar ve malları teslim eder. Satıcı taşıma masraflarını öder ve taşıma sırasındaki hasar ve riskler için taşıma sigortası yapar. Satıcı teslim yükümlülüğünü mallar varma yerine ulaştığında değil, malları taşıyıcıya teslim ettiğinde yerine getirmiş olur. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Satıcı
Yükleme	:Satıcı
Navlun	:Satıcı (1) ⁶
Sigorta	:Satıcı (3)
Boşaltma	:Alıcı (2)
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

DAT (Delivery At Terminal) Terminalde Teslim: Bu teslim şekli her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı kendi seçtiği bir taşıyıcı ile taşıma sözleşmesi yapar ve malları teslim eder. Satıcı taşıma masraflarını öder ve malları belirlenen varma yerinde veya limanında belirlenen terminalde taşıma aracından boşaltarak teslim eder. Malları boşaltılmış olarak alıcının tasarrufuna bırakmakla malları teslim etmiş olur. Terminal terimi, rıhtım, depo, konteyner sahası veya yol, demiryolu veya hava kargo istasyonu gibi üstü açık veya kapalı herhangi bir olabilir. Satıcı, malların belirlenen terminale getirilmesi ve taşıma aracından boşaltılmasına ilişkin tüm hasar ve masrafları öder. Satıcı sadece ihracat

⁴ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder.

⁵ (2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan boşaltma masraflarını alıcı öder.

⁶ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder

(2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan boşaltma masraflarını alıcı öder.

(3) Sigorta, Satış sözleşmesinde ki bedelin minimum %110'u kadar C klotu ile yapılmalıdır. Masraflar alıcıya ait olmak üzere A ve B Klotları veya Savaş, Grev ek teminatları ile yapılabilir.

için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Saticı
Çıkış gümrük/lisans, izinler	:Saticı
Yükleme	:Saticı
Navlun	:Saticı
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Saticı
Varış gümrük/resmi izinler	:Alıcı

Terminal: Rıhtım, Depo, Container Yard (CY), tren istasyonu, Kamyon garajı, hava alanı vs. olabilir. Boşaltılmış olarak teslim edilir.

DAP (Delivered at Place) Belirlenen Yerde Teslim: DAP, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu incoterms kuralında satıcı malları, belirlenen varma yerinde taşıma aracından boşaltmadan alıcının tasarrufuna bırakarak teslim eder. Satıcı, belirlenen varma yerine kadar tüm hasar ve masrafları öder. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Saticı
Çıkış gümrük/lisans, izinler	:Saticı
Yükleme	:Saticı
Navlun	:Saticı (1) ⁷
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı (2)
Varış gümrük/resmi izinler	:Alıcı

Aracın üzerinde boşaltılmamış olarak teslim edilir.

DDP (Delivered Duty Paid) Gümrük Vergileri Ödenmiş Olarak Teslim: DDP, her türlü taşıma için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı malları ithalat için gümrüklemiş olarak ve belirlenen varış yerinde taşıma aracından boşaltmadan alıcıya teslim eder. Teslim almamaktan alıcı sorumludur. Satıcı, belirlenen varma yerine kadar tüm hasar ve masrafları öder. Bu kuralda satıcı malın sadece ihracat için uygulandığı ölçüde değil, ithali için de gümrükleme işlemlerini yapmakla, ihracat ve ithalat için gerekli her türlü harcı ödemekle ve tüm gümrük formalitelerini yerine getirmekle yükümlüdür. Bu kuralda satıcının yükümlülüğü en fazla durumdadır.

Satım sözleşmesinde aksine bir hüküm yoksa ithalata ilişkin ödenmesi gereken KDV ve diğer tüm vergiler satıcıya ait olur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Saticı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Saticı
Yükleme	:Saticı
Navlun	:Saticı (1) ⁸

⁷ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder.

(2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan boşaltma masraflarını alıcı öder.

⁸ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder.

Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı (2) ⁹
Variş gümrük/resmi izinler	:Satıcı

Aracın üzerinde boşaltılmamış olarak teslim edilir.

FAS (Free Alongside Ship) Gemi Doğrultusunda Teslim: FAS, sadece deniz taşımacılığı için kullanılabilir. Bu incoterms kuralında satıcının malları belirlenen yükleme limanında, alıcı tarafından belirlenen geminin doğrultusunda rıhtım, mavnaya gibi bir yere bırakarak teslim eder. Mal ile ilgili hasar ve masraflar mal gemi doğrultusunda boşaltıldıktan sonra alıcıya geçer. Buraya kadar olan masraflar boşaltma dahil satıcıya aittir. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Satıcı
Yükleme	:Alıcı
Navlun	:Alıcı
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

FOB (Free On Board) Gemide Teslim: FOB, sadece deniz taşımacılığı için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı malları belirlenen yükleme limanında alıcı tarafından gönderilen gemiye yükleyerek gemide veya zaten gemide bulunan malları tedarik ederek teslim eder. Mallara ilişkin hasar ve masraflar mallar gemide teslim veya tedarik edildikten sonra alıcıya geçer, bundan önceki hasar ve masraflar satıcıya aittir. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Satıcı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Satıcı
Yükleme	:Satıcı
Navlun	:Alıcı
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

CFR (Cost & Freight) Masraflar ve Navlun: CFR, sadece deniz taşımacılığı için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı malları kendi seçtiği ve taşıma sözleşmesi yaptığı gemide teslim eder veya mallar zaten gemide ise bunları tedarik ederek teslim eder. Bu kural gereği olarak satıcı taşıma sözleşmesi yapar, masraflar ve navlunu öder. Mallarla ilgili hasar ve masraflar, mallar gemideyken alıcıya geçmiş olur. Satıcı teslim yükümlülüğünü mallar varma yerine ulaştığında değil, malları gemide teslim ettiğinde veya

(2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan boşaltma masraflarını alıcı öder.

⁹ (2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan boşaltma masraflarını alıcı öder.

tedarik ettiğinde yerine getirmiş olur. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Saticı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Saticı
Yükleme	:Saticı
Navlun	:Saticı (1) ¹⁰
Sigorta	:Sözleşmeye göre
Boşaltma	:Alıcı (2)
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

CIF (Cost, Insurance & Freight) Masraflar Sigorta ve Navlun Ödenmiş Olarak Teslim: CIF, sadece deniz taşımacılığı için kullanılabilir. Bu Incoterms kuralında satıcı malları kendi seçtiği ve taşıma sözleşmesi yaptığı gemide teslim eder veya mallar zaten gemide ise bunları tedarik ederek teslim eder. Bu kural gereği olarak satıcı taşıma sözleşmesi yapar, taşıma sırasında mallara ilişkin ziya ve hasar riskine karşılık bir sigorta sözleşmesi yapar, sigorta ve taşıma sözleşmesi için prim, masraflar ve navlunu öder. Mallarla ilgili hasar ve masraflar, mallar gemideyken alıcıya geçmiş olur. Satıcı teslim yükümlülüğünü mallar varma yerine ulaştığında değil, malları gemide teslim ettiğinde veya tedarik ettiğinde yerine getirmiş olur. Satıcı sadece ihracat için uygulandığı ölçüde gümrüklemeyi yapar ancak ithalat gümrüklemesine ilişkin herhangi bir yükümlülüğü yoktur.

Kontrol, Ambalaj, İşaretleme	:Saticı
Çıkış gümrük/resmi izinler	:Saticı
Yükleme	:Saticı
Navlun	:Saticı (1) ¹¹
Sigorta	:Saticı (3)
Boşaltma	:Alıcı (2)
Variş gümrük/resmi izinler	:Alıcı

¹⁰ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder.

(2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan Boşaltma masrafları alıcı öder.

¹¹ (1) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan genel masrafları alıcı öder.

(2) Taşıma sözleşmesi uyarınca satıcıya ait olmayan Boşaltma masrafları alıcı öder.

(3) Sigorta, Satış sözleşmesinde ki bedelin minimum %110' u kadar C klozu ile yapılmalıdır. Masraflar alıcıya ait olmak üzere A ve B Kozları veya Savaş, Grev ek teminatları ile yapılabilir.